

SUSHKINS RIETGANZEN IN NEDERLAND

Sushkins Bean Geese in The Netherlands

K. H. VOOUS, L. HARTSUIJKER¹⁾ en J. J. SMIT²⁾

INLEIDING

Kort geleden maakte Van Impe (1971) melding van een derde waarneming van een Sushkins Rietgans in Nederland en wel op 10 januari 1971 te Heusden, Noord-Brabant. Hij gaf een goede beschrijving van deze afwijkende vorm van de Rietgans (*Anser fabalis* "neglectus") met rose in plaats van oranjegeel gekleurde snavel en poten.

Intussen waren er reeds verschillende andere waarnemingen van zulke ganzen in Nederland gedaan en wel door Van den Brink (1930) en vooral door medewerkers van het ITBON (thans Rijksinstituut voor Natuurbeheer, RIN) onder de talrijke Rietganzen, die sedert februari 1955 door hen werden geringd. Van deze laatst genoemde vogels werden er vier levend aan K.H.V. getoond en door hem gemeten; zij zijn hieronder met een * aangeduid. Door allerlei omstandigheden zijn deze waarnemingen nooit gepubliceerd en het lijkt daarom gewenst er thans in het kort melding van te maken. Daarbij willen de auteurs gaarna directie en stafleden van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer dank zeggen voor de verleende faciliteiten en voorts hun dank betuigen aan de met hen samenwerkende ganzenvangers voor hun voortdurende bereidheid hen op bijzondere vangsten opmerkzaam te maken.

RESULTAAT

Vangsten

De volgende Sushkins Rietganzen (alle met rose snavel en rose poten) zijn gevangen:

* 1. Ring Nr. 309.401, 25 januari 1963, Bokhoven, N. Br., ♂ overjarig, vorm en kleurtekening van de snavel van het *johanseni*-type, snavel 67, vleugel 493 mm (Voous 1963).

2. Ring Nr. 8.500.181, 27 december 1963, Zeldert, Hoogland, Utr., ♂ overjarig. Vorm, kleurtekening en afmetingen van de snavel zijn niet genoteerd. Geringd en losgelaten met 9 andere Rietganzen, waarvan 7 de snavelkenmerken van *fabalis* (taiga-type) vertoonden en 2 intermediair waren tussen *fabalis* en *rossicus*.

3. Ring Nr. 8.501.030, 2 januari 1965, polder Arkemheen, Nijkerk, Geld., ♀ overjarig, snavelvorm als van *fabalis* (taiga-type), kleurtekening van de snavel met veel zwart. Geen maten genomen.

* 4. Ring Nr. 8.503.519, 4 januari 1969, Marensse Polder, N. Br., ♂ over-

jarig, vorm en kleurtekening van de snavel als van *fabalis* (taiga-type), snavel 65, vleugel 468 mm (Fig. 1).

* 5. Ring Nr. 8.504.102, 13 december 1969, Eemdijk, Utr., ♂ overjarig, vorm en kleurtekening van de snavel als van *fabalis* (taiga-type), snavel 62½, vleugel 502 mm.

6. Ring Nr. 8.026.353, 4 januari 1971, polder Arkemheen, Putten, Geld., ♂ overjarig, snavelvorm als van *fabalis* (taiga-type), kleurtekening van de snavel met veel zwart als bij *rossicus*, snavel 63½, vleugel 482 mm.

7. Ring Nr. 8.026.418, 5 januari 1971, Gewande, Empel, N. Br., ♀ overjarig, snavelvorm als van *fabalis* (taiga-type), kleurtekening van de snavel met middelmatig veel zwart, snavel 58, vleugel 456 mm.

* 8. Ring Nr. 8.027.087, 31 januari 1972, Eemdijk, Utr., ♀ overjarig, snavelvorm als van *fabalis* (taiga-type), kleurtekening van de snavel met vrij veel zwart, dus intermediair tussen *fabalis* en *rossicus*, snavel 61, vleugel 444 mm. Poten weliswaar rose, maar hier en daar met een zachte chroomgele tint. Het verenkleed was betrekkelijk licht van tint.

Voorts zijn nog twee minder goed gedocumenteerde gevallen bekend:

9. Ring Nr. 308.106, 20 februari 1960, Wartena, Fr. Gevangen en beschreven door D. Sjonger, Garijp, Fr.

10. Niet geringd, 9 januari 1971, Zeldert, Hoogland, Utr. Gevangen en beschreven door C. Beekhuis, Bunschoten, Utr.

De volgende vogels hadden wel rose gekleurde snavels, maar geen rose poten; zij kunnen niet als "echte" Sushkins Rietganzen worden aangemerkt:

(a). Ring Nr. 309.002, 10 februari 1960, Haarsteeg, Vlijmen, N. Br., ♂ 1e jaar, snavelvorm niet genoteerd, kleurtekening van de snavel met middelmatig veel zwart. Poten vleeskleurig oker (ongeveer als van eerstejaars Kolgans). Verenkleed wat lichter dan normaal. Snavel 69 mm, vleugel 48 cm.

(b). Ring Nr. 8.500.230, 31 december 1963, Eemdijk, Utr., ♂ overjarig, vorm en kleurtekening van de snavel als van *fabalis* (taiga-type). Pootkleur bijna als van "normale" Rietgans (oranjegeel).

(c). Ring Nr. 8.502.759, 10 januari 1968, Vught, N. Br., ♂ 1e jaar, vorm van de snavel als van *fabalis* (taiga-type), kleurtekening van de snavel met veel zwart als van *rossicus*. Pootkleur tussen rose en oranjegeel.

(d). Ring Nr. 8.504.137, 16 december 1969, Eemdijk, Utr., ♀ overjarig, vorm van de snavel als van *fabalis* (taiga-type), kleurtekening van de snavel met veel zwart, bijna als van *rossicus*. Pootkleur bijna als van "normale" Rietgans (oranjegeel).

* (e). Ring Nr. 8.504.539, 30 december 1969, polder Arkemheen, Putten, Geld., ♂ overjarig, vorm en kleurtekening van de snavel als van *fabalis* (taiga-type). Pootkleur niet geheel als van "normale" Rietgans. Snavel 64 mm, vleugel 475 mm.

(f). Ring Nr. 8.026.620, 20 januari 1971, Maren, N. Br., ♀ overjarig, vorm van de snavel als van *fabalis* (taiga-type), kleurtekening van de snavel met

¹⁾ Rome, F.A.O.; destijds Instituut voor Toegepast Biologisch Onderzoek in de Natuur (ITBON).

²⁾ Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Arnhem, Mededeling no. 62.